

**СИЛАБУС**  
**навчальної дисципліни «Екологія з основами екології людини»**  
 для студентів освітнього рівня «Бакалавр»  
 спеціальності «014 Середня освіта (Здоров'я людини)»  
 факультету педагогіки та психології

**2020-2021 навчальний рік**

<b>Назва навчальної дисципліни</b>	<b>«ЕКОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ЕКОЛОГІЇ ЛЮДИНИ»</b>
<b>Організація навчання</b>	<p><i>День тижня та час навчання за розкладом:</i> <b>Середа, 12.30–13.50</b></p> <p><i>Викладачі та їх контакти:</i> <b>ст.викладач Ігнатенко С.А.,</b>                  м. Київ, вул. Тургенівська 8/14, 14 поверх , аудиторія 14–3;                  тел. <b>(044) 436–41–40</b>; ел. адреса <a href="mailto:kmbvoogz@gmail.com">kmbvoogz@gmail.com</a></p> <p><i>Графік роботи викладачів:</i> <b>Понеділок–П'ятниця, 8.00–16.00</b></p>
<b>Актуальність навчальної дисципліни</b>	<p>Розвиток людської діяльності спричинив помітні зміни як живої, так і неживої природи і настала необхідність вирішення таких важливих проблем сучасності, як запобігання руйнуванню та деградації природних екосистем, збереження генофонду планети, раціональне використання всіх природних ресурсів, зниження рівня забруднення навколишнього середовища відходами виробництва, побуту та транспорту. Екологія дає науково обгрунтовані підходи не тільки для розв'язання існуючих проблем, а є основою побудови раціональних взаємовідносин суспільства та навколишнього середовища для упередження їх появи у майбутньому. Екологію як інтегровану дисципліну, що базується та об'єднує в собі знання природничих, соціальних, технологічних та інших наук, слід віднести до дисциплін, що формують світогляд та спрямованість особистості молодих людей. Враховуючи зазначене вище, вважаємо, що студенти які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), як майбутні вчителі шкільного предмету «Основи здоров'я» та організатори валеологічної служби у закладах освіти, повинні опанувати теоретичними знаннями та оволодіти практичними навичками з навчальної дисципліни «Екологія з основами екології людини».</p>
<b>Опис навчальної дисципліни</b>	<p>«Екологія з основами екології людини» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини) освітнього рівня «Бакалавр». Дисципліна вивчається на I курсі й передбачає опанування 3 кредитів ECTS (90 годин). Тижневе навантаження складає 8 год., в тому числі – 2 год. аудиторні заняття та 6 годин – самостійна робота студента. Формою підсумкового контролю є залік.</p>
<b>Мета та завдання навчальної дисципліни</b>	<p>Забезпечити студентів екологічними знаннями, ознайомити студентів з основами екології людини як унікального біологічного виду, що поєднує в своїй природі соціальне і біологічне, а також з наслідками впливу різноманітних забруднень навколишнього середовища на здоров'я</p>

	<p>людини, з методами запобігання хімічними отруєннями та основними заходів, що дозволяють зберегти здоров'я в умовах трансформації екосистем.</p> <p>Завдання предмету - забезпечення студентів екологічними знаннями, ознайомити студентів з основами екології людини як унікального біологічного виду, що поєднує в своїй природі соціальне і біологічне, а також з наслідками впливу різноманітних забруднень навколишнього середовища на здоров'я людини, з методами запобігання хімічними отруєннями та основними заходів, що дозволяють зберегти здоров'я в умовах трансформації екосистем.</p>
<b>Міждисциплінарні зв'язки</b>	<p>«Екологія з основами екології людини» використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, зокрема: філософії, біології, фізики, хімії, психології, соціології, екології, економіки, менеджменту і тісно пов'язана з практичною діяльністю людини. Її складовими є: наука про людину, наука про суспільство, природничі науки, гуманітарні науки, інженерні науки</p>
<b>Методи навчання</b>	<p>Лекції із презентаційним супроводом; дискусії, «метод круглого столу», «мозковий штурм», метод-проект, тренінг, лабораторний експеримент, розв'язування ситуаційних задач, тестування.</p>
<b>Очікувані результати навчання</b>	<p><i>Студенти повинні знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• теоретичні положення сучасної екології;</li> <li>• об'єкт, предмет, завдання, методи досліджень,</li> <li>• розділи; • основні поняття, правила та закони аутекології, демекології, синекології, біогеоценології, біосферології;</li> <li>• особливості антропогенного впливу на біосферу та її основні компоненти;</li> <li>• стан природних ресурсів та особливості їх використання;</li> <li>• причини кризових екологічних явищ;</li> <li>• шляхи покращення екологічної ситуації;</li> <li>• значення екологічного виховання у вирішенні екологічних проблем.</li> </ul> <p><i>Студенти повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• застосовувати набуті теоретичні знання в педагогічній практиці;</li> <li>• здійснювати процес екологічного виховання засобами свого предмету;</li> <li>• формувати основи екологічного світогляду студентів;</li> <li>• робити науково-обгрунтовані висновки про причини та наслідки екологічних криз;</li> <li>• прогнозувати перспективи змін стану навколишнього середовища внаслідок антропогенного впливу;</li> <li>• впроваджувати профілактичні заходи щодо негативного впливу забруднення навколишнього середовища з метою запобігання шкоди природі, людям і живим організмам;</li> </ul> <p><i>Студенти повинні набути компетентностей:</i></p> <p><u>Загальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися;</li> <li>• здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</li> <li>• знання та розуміння предметної області та розуміння</li> </ul>

	<p>професійної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії;</li> <li>• здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;</li> <li>• навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;</li> <li>• здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</li> </ul> <p><u>Спеціальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями і показниками та надавати консультації працівникам організації (підрозділу) щодо підвищення його рівня;</li> <li>• отримувати, аналізувати й поширювати серед фахівців інформацію щодо екологічного стану і екологічних наслідків професійної діяльності;</li> <li>• здатність до пошуку шляхів вирішення складних практичних проблем у професійній сфері, які стосуються екологічних проблем, наприклад, зменшення викидів забруднюючих речовин або методів раціонального використання природних ресурсів;</li> <li>• здатність ефективного управління екологічною інформацією, що стосується професійної діяльності.</li> </ul>
<p><b>Тематичний план навчальної дисципліни</b></p>	<p><u>Теоретична підготовка:</u></p> <p>Тема 1. Вступ;  Тема: 2 Теоретичні аспекти екології;  Тема: 3 Основи факторіальної екології;  Тема: 4 Основи біогеоценології;  Тема: 5 Структурна організація біоценозу ;  Тема: 6 Біосферологія;  Тема: 7 Екологія та практична діяльність людини;  Тема: 8 Природоохоронне законодавство;  Тема: 9 Елементи екологічної педагогіки та культури;</p> <p><u>Практична підготовка:</u></p> <p>Тема 1. Теоретичні основи екології ;  Тема 2. Організм та навколишнє середовище ;  Тема 3. Екосистема (біогеоценоз);  Тема 4. Біосфера як глобальна екологічна система;  Тема 5. Антропогенний вплив на навколишнє середовище;  Тема 6. Ознайомлення з діяльністю природоохоронних установ.  Охорона флори та фауни;</p> <p><u>Самостійна підготовка:</u></p> <p>Розроблення індивідуальних навчально-дослідних проектів.</p>
	<p><b>Основні літературні джерела</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Білявський Г. О., Падун М. М., Фурдуй Р. С. Основи загальної екології. – К.: Либідь, 1993. – 303 с.</li> <li>2. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С. Практикум із загальної екології: Навч. посібник. — К.: Либідь, 1997. — 160 с.</li> <li>3. Бродський А.К. Краткий курс общей экологии: Учеб. Пособие. — СПб.:ДЕАН, 1999. — 224 с.</li> </ol>

4. Владимиров А.М., Ляхин Ю.И., Матвеев Л.Г., Орлов В.Г. Охрана окружающей среды. – Л.: Гидрометеоиздат, 1991 – 423 с.
5. Горишина Т.К. Екологія рослин. — М., Вища школа, 1978.
6. Даждо Р. Основи екології. — М., Прогрес, 1975.
7. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: навч. посібник. — К.: Знання, КОО, 2000. — 203 с.
8. Кучерявий В.П. Екологія. — Львів: Світ, 2000. — 500 с.
9. Одум Ю. Основы экологии. — М.: Мир, 1975.-740 с.
10. Романенко О.В., Костильов О.В. Основи екології. Навчальний посібник. — К.: Фітосоціоцентр, 2001. — 150 с.
11. Розанов Б. Г. Основы учения об окружающей среде. – М.: Изд-во МГУ, 1984.
12. Чернова Н. Н., Былова А. М. Экология. – М.: Наука, 1988.
13. Запольський А.К., Салюк А.І. Основи екології: Підручник / за ред. К.М. Ситника. — К.: Вища школа, 2001. — 358 с.
14. Лаптев О.О. Екологія рослин з основами біогеоценології. — К.: Фітосоціоцентр, 2001. — С. 144.

#### *Додаткові літературні джерела*

1. Адо В.А. Екологія, алергія і СНІД. – К.: Видавництво товариства “Знання України”, 1991.
2. Вернадский В.С. Биосфера и ноосфера. – М.: Наука, 1989. – 262 с.
3. Гейл Р., Гаузер Г. Останнє попередження. – К.: Молодь, 1989.
4. Герасимчук А.А., Палеха Ю.І. Екологія: Опорний курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Вид-во Укр.-фін. Ін-ту менедж. і бізнесу, 1998.
5. Кирилов В.Ф. и др. Радиационная гигиена. – М.: Медицина, 1988.
6. Когл Дж. Биологические эффекты радиации. – М.: Энергоиздат, 1986. – 260 с.
7. Небел Б. Наука об окружающей среде. – М.: Мир, 1993.
8. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посібник / За ред. В.С. Джигирея. – Львів, 1999. – 238 с.
9. Шостак В.И. Природа наших ощущений. – М.: Просвещение, 1983. – 127 с.

#### *Електронні ресурси*

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, [www.osvita.com](http://www.osvita.com).
3. Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації <http://www.100top.ru/news/> (російською мовою).
4. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.
5. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
6. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України

	<p><a href="http://www.erring.ukrtel.net/index.htm">http://www.erring.ukrtel.net/index.htm</a>.</p> <p>7. <a href="http://www.iacis.ru">http://www.iacis.ru</a> - Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств–участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).</p>
<p><b>Політика курсу</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Студент повинен вчасно приходити на заняття;</li> <li>• У випадку пропуску 50, або більше % практичних (лабораторних) занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, студент не буде допущений до підсумкового контролю (заліку);</li> <li>• Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю;</li> <li>• Студент має брати активну участь на практичних (лабораторних) заняттях;</li> <li>• Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;</li> <li>• Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю;</li> <li>• Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється.</li> <li>• У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів.</li> <li>• Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;</li> <li>• Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.</li> </ul>
<p><b>Критерії оцінювання та розрахунок рейтингових балів</b></p>	<p><u>Поточний контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом опитування студентів на практичних та лабораторних заняттях та захисту виконаного практичного завдання.</p> <p><u>Контроль самостійної роботи студентів</u> здійснюється під час захисту виконаного студентом індивідуального навчально-дослідного проекту.</p> <p><u>Підсумковий контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами письмових контрольних робіт за Темами модулів.</p> <p><u>Загальний рейтинговий бал</u> складається з суми семестрових рейтингових балів: усна відповідь (семестровий рейтинг 20 балів); захист лабораторної (практичної) роботи (семестровий рейтинг 20 балів); захист індивідуального навчально-дослідного проекту (семестровий рейтинг 10 балів); підсумкове тестування (семестровий рейтинг 50 балів).</p> <p><u>Нормативний рейтинговий бал</u> – 100</p>